

Dr. Vancsura Rudolf
(1927–2014)

Kórházba kerülésekor bíztunk benne, hogy az orvosi beavatkozás sikeres lesz. Reménykedtünk, hogy még sokszor találkozhatunk. A sors akaratából nem így történt. 2014. október 21-én, műtét után elhunyt dr. Vancsura Rudolf ny. egyetemi docens, erdőmérnök, nemzedékek tisztelt és neves oktatója.

1927. február 20-án erdészcsaládban született. Édesapja a Kalocsai Érseki Uradalom ártéri erdőgondnokságának alsópörbolyi védterületében szolgált, és a Dunához közeli erdészházban laktak. Erre mindvégig büszke volt, s gyakran mesélt erről az erdészházról, amelynek ma sajnos csak az elgyomosodott helyét tudta megmutatni. Elemi és középiskolai tanulmányait Baján végezte. A József Nándor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bányá-, Kohó- és Erdőmérnöki Karára 1946 őszén iratkozott be, ahol 1950. szeptember 29-én okleveles erdőmérnöki minősítést kapott, de oklevelét – formai okok miatt – csak másfél év múlva vehette át. Végzése után az Alsó-Duna-ártéri Állami Erdőgazdaságnál helyezkedett el, ahol rövid ideig útépitéssel foglalkozott. 1950 novemberében áthelyezték a Szabad-szállási Állami Erdőgazdasághoz, itt üzemegység-vezetői beosztásban dolgozott. 1951 szeptemberében a Jánosalmi Állami Erdőgazdasághoz került üzemegységvezető-helyettesi kinevezéssel, ahol különböző, olykor nem erdőmérnöki munkakörbe tartozó feladatokkal bízták meg.

Ebből a kellemetlen helyzetből a sors keze is segítette őt kimozdítani, egy sokszor elhangzó mondat – „Csura, mondd meg!” – alapján. Ugyanis néhány évvel azelőtt, a Kurdi István és Gencsi László szigorló erdőmérnökök által szervezett alföldfásítási tanulmányút során Vancsura Rudolfot ezzel ostromolták hallgatótársai, kezükben tartva az ott talált növényeket. Ez a momentum jutott eszébe Gencsi László adjunktusnak, amikor Fehér professzor arra kérte, hogy keressen maga mellé egy társat a megnövekedett oktatási feladatok ellátására. Gencsi László levele a legjobb időben érkezett, és ő jelentkezett is Fehér professzornál, aki rögtön döntött a felvételéről.

Mivel nem akarták Bács-Kiskun megyéből kiadni, a soproni állás elfoglalásához az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjének, Tömpe Istvánnak a közbelépésére volt szükség. Ezért csak 1951. december 23-án jelentkezhetett új munkahelyén. 1952. január elején – Fehér Dániel tanszékvezető koholt vádak alapján történő leváltása miatt – az egykori Növényntani Intézet szétvált, az oktatók többsége a kutatólaboratóriumhoz került, míg az üres oktatói álláshelyek feltöltése csak 1953-ban kezdődött meg. Így már az első hetekben sok feladattal és nagy óra-terheléssel kellett megbirkóznia.

1956. november 4-én az itthon maradást választotta, s mivel megfeleződött a Növény-

tani Tanszék oktatóinak létszáma, a feladatok is megnöttek. Ekkor hárult rá először a Botanikus kert szakmai irányításának gondja. 1957 őszén beindult a faipari szakképzés, ezért a tanszékvezetőtől, dr. Nemky Ernőtől a Faanatómia és a Trópusi fák ismerete c. tantárgyak tematikájának összeállítására és oktatására kapott megbízást. Egyetemi adjunktussá 1960-ban nevezték ki.

Miután hazai aspirantúrára többszöri próbálkozás után sem sikerült bejutnia, 1962 elején megpályázott egy szovjet aspirantúrát. Ez a pályázat már eredményes volt. 1963. szeptember 1-jével ösztöndíjas aspiránsként a Tudományos Minősítő Bizottság állományába került, és az év október 2-án utazott ki a Szovjetunióba. Ott a moszkvai Erdészeti-Műszaki Főiskola Növényntani és Dendrológiai Tanszékére került. Kutatási témája „A tölgy szelekciója a Sipov-erdőben” címet viselte. Munkája gerincét kocsányos tölgy populációbiológiai vizsgálatok képezték a Voronyezsi-kerületben található reliktum jellegű tölgyesben. A vegetációs időszak nagy részét a Sipov-erdőben töltötte. Ösztöndíjas külföldi kiküldetésének ideje 1966 októberében járt le, így az év novemberének elején hazatért. Disszertációját csak 1967. május 17-én védhette meg, és a sikeres védelem után a biológiai tudományok kandidátusa címet nyerte el. Az aspirantúra vizsontagságos éveit, hosszas nógatásra részletesen megírta, a visszaemlékezés az Erdészettörténeti Közlemények 89. kötetében, 2014-ben látott napvilágot.

Hazatérése után 1966. november 30-án visszakerült az Erdészeti és Faipari Egyetem állományába, munkahelye továbbra is a Növényntani Tanszék maradt. A docensi kinevezést 1967 szeptemberében kapta meg.

Visszatérése után Nemky Ernő tanszékvezető, mentesítve az oktató munkától, az 1957-ben és 1965-ben az Egyetem területéhez csatolt 4,5 ha-os terület parkosítási és telepítési tervének elkészítésével bízta meg. Miután az Erdőmérnöki Kar az elkészült tervet elfogadta, a kivitelezési munkák irányítására rá hárult. A tanszéki munkatársak hathatós segítségével a feladatot két év alatt sikerült teljesítenie. Egy Kari Tanácsi határozat alapján 1968 szeptemberében ismét visszakerült az oktatói munkakörbe, az év őszétől a Növényrendszertan c. tantárgy előadásainak tartására kapott megbízást.

1969 őszén, egy átszervezés keretében, a Botanikus kert igazgatását rektori hatáskörbe utalták. A kert működését a Botanikus kert Bizottság irányította, melynek titkári teendőit ő látta el. E bizottsági feladatok 1973 szeptemberéig tartottak, majd a kertet ismét a Növényntani Tanszék irányítása alá rendelték, és vezetésével őt bízták meg, az oktatói munka egyidejű ellátása mellett. Vezetői tevékenysége 1975 decemberéig tartott, ekkor a tarthatatlan körülmények miatt a kettős feladatot tovább ellátni már nem bírta, így a kert vezetése alól felmentését kérte, ami 1975. december 31-ével meg is történt. 1976 őszén az Egyetem rektora a Továbbképzési Osztály vezetésével bízta meg, amit 1978 júniusáig végzett. Az Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsának titkári teendőit 1975 és 1988 között látta el.

Nemky Ernő tanszékvezető nyugdíjba vonulása után, 1975 őszétől, a Dendrológia és Növényföldrajz tantárgyak előadásainak megtartását a dékán reá ruházta. Jelentős kutatási témája, amelyben 1989 és 1994 között közreműködött, a kocsánytalan tölgy országos méretű pusztulásának vizsgálata volt.

Publikációs tevékenysége közül kiemelendő, hogy már fiatalon lehetőséget kapott könyv írására. Az 1960-ban a Mezőgazdasági Kiadónál megjelent Lombos fák és cserjék évtizedeken keresztül fontos alapmű volt. Dendrológiai kutatásainak és oktatásának megkoronázása az 1992-ben kiadott, tanszéki oktatótársával, dr. Gencsi László egyetemi tanárral közösen írt Dendrológia c. könyv, amely az elmúlt negyed évszázadban felülmúlhatatlannak bizonyult.

Miután a nyugdíjkorhatárát átlépte, 1988 elején nyugdíjazását kérte. A tanszékkal egyeztetve 1988. december 31-ével megszűnt a munkaviszonya az Erdészeti és Faipari Egyetemen, de ezek után is rendszeresen bejárta korábbi munkahelyére, segítette az ott folyó oktatói és kutatói munkát.

Határozott, megalkuvást, igazságtalanságot nem tűrő jelleme hallgatók szízeit előtt példaképpé emelte őt. Talán sajátos egyéniségének is betudható, hogy munkahelyén különösebb elismerést, kitüntetést nem kapott. Megtisztelő volt számára az Országos Erdészeti Egyesület által 2003-ban adományozott Kaán Károly-díj, s ha megkéssve is, de 2014. augusztus 20-án alkalmából átvehette a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetést. E nekrológ fiatalabb írójának különös megtiszteltetés, hogy Mester és tanítványa ugyanazon alkalommal, ugyanannak az elismerésnek örülhetett.

Hamvai a soproni Szent György-templom kriptájában, felesége mellett kaptak végső nyugalmat.

Különös kegye a sorsnak, hogy Gencsi László és Vancsura Rudolf közel egy időben kerültek a Növényntani Tanszékre, s ugyanakkor, mintegy 40 évi oktatómunka után, távoztak nyugdíjba. Vancsura Rudolf az oktatási feladatai mellett különösen nehéz munkát végzett a Felső botanikus kert betelepítésekor és az egész kert vezetőjeként is, még akkor is, amikor a kert nem tartozott a Növényntani Tanszékhez. Gencsi László vezetése idején – amikor a kertvezetés is vele szoros együttműködésben történt – az a feladat hárult rá, hogy készítse el a botanikus kerti fák pontos meghatározását és lajstromozását. Bolgár Józsefné dr. pedig azt bírta rá, hogy a fák helyét geometriai módszerrel rögzítse a térképen. A Botanikus kert védelte nyilvánítását ez nagyban elősegítette.

A Gencsi Lászlóval való szoros együttműködés sok tanszéki feladat megoldását és leküzdését tette lehetővé. Amikor államilag a külföldiekkel való cserekapcsolat nem volt lehetséges, ők együtt, saját költségükön utaztak Kelet-Németországba és fogadták itthon a vendégeket országjárásra.

A nyugdíjazás után az akkori munkatársakkal mint nagyobb közösséggel, és az új munkatársakkal is élő kapcsolatot tartottak, mind ez ideig, amit a tanszék is elősegített. De Vancsura Rudolf hűsége a hallgatói kap-

csolatban is megnyilvánult, amihez az is hozzájárult, hogy olyan tárgyakat oktatott, amelyekkel a gyakorlati órákon akár egész délutánt is el-eltöltöttek. Szinte egész délutános gyakorlati órái is voltak. Különösen nevezetes volt a Felső-Lőverekben lakó hallgatókkal való kapcsolata, mivel nőtlen korában ő is ott lakott. Amíg élt, mindvégig élő kapcsolata volt ezekkel a korábbi tanítványokkal.

Az itt leírtakkal is kollegiális szeretettel és elismeréssel búcsúzik a volt Növénnytani Tanszék.

Dr. Bartha Dénes
Dr. Gencsi László

Ecsegi László (1955–2014)

1955-ben született Törökszentmiklóson, ahol az általános iskolát végezte, majd egy évig a Tiszaparti Gimnázium vegyipari szakközépiskolai osztályt Szolnokon. 1970-ben a szegedi erdészeti szakközépiskolában kezdte meg tanulmányait. Az osztály egyik vezéralakja volt, s nem utolsósorban jó tanuló. Így érettségi után azonnal a soproni egyetem nulladik évfolyamos (katonaságot töltő) hallgatója lett Egyetemi tanulmányait 1975-ben kezdte el és 1980-ban kapott erdőmérnöki diplomát.

Mivel Szegeden az 1970–74. évi osztályban csak ketten voltunk Szolnok megyeiek (akkor így hívták), talán az általánosnál is jobban figyeltünk egymásra. Ez a kötődés megmaradt az egyetemi évek alatt is. Mivel ő az előttem járó évfolyam hallgatója volt, mindig tőle érdeklődtem, érdeklődhettem a tanszéki különbségek iránt, és olyan jó volt

tudni, hogy azt már nekem a földim, a barátom elmondta.

A magánélet nagy eseményeiben, szülők, testvér, két házasság, több volt a kudarc, mint a siker. Talán ezért is hatványozottan fordult az iskolatársak, a barátok felé. Bár a VERGA erdőgazdaság neve, szervezete többször változott, munkahelyén a herendi „erdőgazda” beosztása 1980-tól haláláig megmaradt. Beosztásában végzett kitartó munkájáért minden kollégája becsülte, tisztelte, szerette. Az egyik utolsó beszélgetésünkkor a bakonyi erdők 8 ezer hektárjának erdőgazdájával együtt idéztük a költőt: „Én is az erdő fája voltam”. Hát legyenek a magyar erdőknek olyan szilárd törzsű fái, mint amilyen Ecsegi László volt!

dr. Oroszi Sándor

Jakab Ottó (1942–2014)

Hosszan tartó, súlyos betegség után elhunyt Jakab Ottó az Egri Erdészet nyugalmazott kerületvezető erdésze.

Ottó bátyánk 1942. március 10-én, az azóta Egerhez csatolt Felnémeten látta meg a napvilágot. Az akkori idők nehéz küzdelmekkel teli gyermekkorát szülőfalujában élte meg, ott járt általános iskolába is.

16 évesen az Egri Erdészetnél kezdett dolgozni mint erdei munkás. Ügyességére, akaratára vezetői később felfigyeltek. Elvégezte az Erdészeti Szakmunkásképzőt és hosszútávú feladatokat bíztak rá. A katonai szolgálat letöltése után jelentkezett a Szegedi Erdészeti Technikum kihelyezett levelező tagozatára, melyet 1965 és 1969 között sikeresen el is végzett. 1967-től már beosztott erdész, végzés után kerületvezetői kinevezést kap.

1975-ben az Egri Dobó István Gimnázium és Erdészeti Szakközépiskola erdészeti szakoktatónak „kikéri”. Keze alatt erdészeti generációk ismerték meg az erdészszakma gyakorlatát. 1986-ban a szakközépiskola Mátrafüredre költözésekor „visszatér” az Egri Erdészethez. Itt nyugdíjazásáig szolgál az almári kerületben, ahol több száz hektár kiváló tölgy és cser fiatalos őrzi emlékét. Oktatói tapasztalatai, segítőkészsége elismerést vált ki kollégáiból, akik közül többen is előzőleg tanulói voltak.

A hatvanadik évéhez közeledve megtámadja egy súlyos kór, amely ellen nyugalmazása után sem igazán tud védekezni. 2014. október végén adja vissza a lelkét a Teremtőjének. Búcsúztatása a felnémeti temetőben és az azt követő gyászmisén történt 2014. november 3-án.

Emberszeretetről egyik általános iskolás társa ismertetett szívhez szóló élményeket.

Ottó Bátyánk felülről vigyázz ránk!

Nahóczki László

Kopasz Tibor (1928–2014)

Három gyermekes család középső gyermekeként született, Dunakeszin. Az édesapja fegyverkovács volt, míg az édesanyja a családról gondoskodott odaadó munkájával. Az elemi iskola elvégzése után

géplakatosnak tanult. A természetszeretet a szakmászterést követően tovább tanulásra készítette, így 1948-ban érettségi vizsgát tett a Könyves Kálmán Gimnáziumban.

Felsőfokú tanulmányait már Sopronban, az Erdőmérnöki Karon folytatta, ahol három félévet végzett el. Később állami ösztöndíjjal Brassóban tanult, és itt kapta meg az erdőmérnöki diplomáját is, 1954-ben, melyet 1955-ben honosított.

Első munkahelye a Bajai Dunaártéri Erdőgazdaság Hajósi Erdészeténél volt, ahol, mint erdőművelési műszaki vezető dolgozott. Később áthelyezték a Baja-Felső Erdészeti fahasználati műszaki vezetői munkakörbe, mely feladatát 1957-ig látta el.

Mivel a családjához közelebb szeretett volna élni, így a Börzsönyi Állami Erdőgazdaság Szobi Erdészeténél vállalt szolgálatot, erdőművelési műszaki vezető beosztásban. 1960-1970 között az erdőgazdaság központjában fahasználati előadó volt, majd a Börzsönyi és a Cserháti Erdőgazdaságok összehívása után Balassagyarmaton lett fahasználati csoportvezető.

1988-as nyugdíjazásáig területi szakfelügyelőként, később munkavédelmi vezetőként dolgozott. 1987-ben Kiváló Dolgozó kiüntetését kapott.

A nyugdíjas éveit Balassagyarmat melletti tanyáján töltötte kedves kertének gondos ápolásával.

Hosszantartó súlyos betegség után 2014. szeptember 10-én hunyt el. Hamvait szülőhelyén, a Szent Mihály plébánia templom urnatemetőjében helyezték örök nyugalomra.

